

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **E. C.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2020, č. j. OAM-781/ZA-ZA11-K12-2020

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou. Moldavsko je totiž na seznamu bezpečných zemí původu. Žalobkyně s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí. Namítá, že jeho závěr o bezpečnosti Moldavska nestojí na řádně zjištěném skutkovém stavu, protože si o něm neobstaral dostatek relevantních informací.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu dne 16. 11. 2020. Důvodem, který uvedla, byl strach z jejího druhu, který pije a fyzicky ji týrá. Problémy s ním začaly v roce 2016. Nechtěl žalobkyni dovolit, aby pracovala. Začal pít a asi jednou za měsíc ji fyzicky napadat. Docházelo k tomu u druhu doma. Většinou poté, co si pozval na návštěvu kamarády a opil se. Žalobkyně s ním nebydlela ve společné domácnosti. Pouze za ním domů jezdila. Bydlela s matkou a synem. Jakmile došlo k napadení, vrátila se k matce. Druh za ní po nějaké době přijel a chtěl, aby se k němu vrátila. To žalobkyně odmítla, načež jí začal vyhrožovat, že ublíží také synovi a matce. Po fyzickém napadení v roce 2019 se žalobkyně obrátila na policii, s jejím druhem provedli řízení a uložili mu 10 dní odnětí svobody. Když se s vězení vrátil, žalobkyni zbil a vyrazil jí zuby. Tento incident již policii neoznámila, protože se bála. Zůstávala doma a léčila se. Od léta 2019 druhu neviděla. Málo vycházela z domu, protože vesnice, kde druh bydlí, je blízko její vesnice a bála se ho potkat. Chtěla vycestovat již v té době, ale její syn ještě nebyl plnoletý, proto počkala. Do ČR žalobkyně přijela v srpnu 2020. O mezinárodní ochranu požádala poté, co jí končil bezvízový pobyt.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál *Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu* z listopadu 2020 („Hodnocení Moldavska“) a *Informaci OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi* z června 2020 („Informace OAMP“). Na základě těchto informací žalovaný zhodnotil, že Moldavsko splňuje podmínky pro jeho zařazení na seznam bezpečných zemí původu. Poukázal na to, že v případech, ve kterých žadatel pochází z bezpečné země původu, jej tíží zvýšené důkazní břemeno. Je na něm, aby prokázal, že v jeho případě danou zemi za bezpečnou považovat nelze. To se žalobkyni nepodařilo.
4. Z informací o Moldávii sice plyne, že se nedá vyloučit existence případů pronásledování v podobě nepřiměřeného nebo diskriminačního trestního stíhání. To se ale týká hlavně politických oponentů, jejich obhájců nebo lidskoprávních aktivistů. Žalobkyně do této kategorie nepatří. Neuváděla, že by měla problémy se státními orgány. A pokud jde o obavy žalobkyně z jednání jejího druhu, toto nelze považovat za pronásledování, pro které by Moldavsko nebylo možné považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobkyně se s druhem od června 2019 neviděla. Nelze tedy tvrdit, že by se jí snažil hledat a že by ji bezprostředně ohrožoval. Azylově relevantní by obavy žalobkyně navíc byly pouze v případě, že by neměla možnost získat ochranu v zemi původu. Žalobkyně se na policii obrátila pouze jednou a vedlo to k postihu jejího druhu. Poté již ochranu nevyhledala. Nelze proto dospět k závěru, že by pro ni nebyla dostupná. Z informací o zemi původu plyne, že moldavští občané mohou na ochranu svých práv využít legální právní prostředky, jako je pomoc ombudsmana.
5. Závěrem žalovaný dodal, že žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu považuje za podanou účelově, pouze s cílem legalizace pobytu na území ČR. Žádost podala až v souvislosti s končícím bezvízovým pobytem. Sama přiznala, že se již chystala vrátit se do vlasti, protože odjezdem si pouze chtěla vyčistit hlavu a odpočinout si od násilnického druhu. Její známá jí ale poradila, aby požádala o mezinárodní ochranu. Legalizace pobytu však není důvodem pro udělení ochrany.

6. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Rozhodnutím ze dne 20. 1. 2021, č. j. OAM-781/ZA-ZA11-K12-2020 („rozhodnutí žalovaného“) zamítl žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou.

III. Žaloba

7. Žalobkyně namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné, je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobkyně tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Obstaral si pouze zcela obecné zprávy, které nemají vazbu na individuální důvody, pro které žalobkyně žádá o mezinárodní ochranu. Tyto zprávy navíc vypracoval sám žalovaný.
8. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu sice leží větší část důkazního břemene na žadateli. Neznamená to však, že by se na něj důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl zcela rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních zpráv o zemi původu. I v tomto případě má žalovaný povinnost řádně zjistit skutkový stav. To ale v případě žalobkyně neudělal.
9. V rámci posuzování existence účinné ochrany pro oběti domácího násilí žalovaný pouze popisuje právní rámec, nikoli jeho praktické uplatňování. To ale s ohledem na požadavky plynoucí z kvalifikační směrnice nestačí. V odůvodnění rozhodnutí žalovaného chybí skutkové závěry ohledně toho, zda by se žalobkyni skutečně dostalo efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů. Žalovaný se touto otázkou vůbec nezabýval. To, že se žalobkyně nedomáhala ochrany před jednáním jejího druha, není pro posouzení věci relevantní. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 74/2009-51 plyne, že mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu, pokud daná země není ochotna nebo schopna ochranu poskytnout.
10. Žalobkyně se ohradila proti argumentaci žalovaného, že svou žádost o mezinárodní ochranu podala pouze s cílem legalizace pobytu. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 6/2011-49, ze kterého plyne, že skutečnost, že žadatele vedla k podání azylové žádosti také „snaha o legalizaci pobytu“, nestačí to k zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné, protože to nevylučuje, že mu hrozí pronásledování nebo vážná újma. Žalobkyně přitom uvedla skutečnosti, které jsou z pohledu zákona o azylu relevantní.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu. Trvá na správnosti svého rozhodnutí. Žalobkyně v žalobě pouze zopakovala důvody své žádosti o mezinárodní ochranu, na které žalovaný dostatečně reagoval. Žalobkyni dal v rámci řízení žalovaný dostatečný prostor k tomu, aby mohla uvést všechny relevantní důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Skutkový stav proto žalovaný zjistil dostatečně.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud rozhodl bez jednání, protože s tím oba účastníci řízení nakonec souhlasili.
13. Žaloba *není důvodná*.
14. Moldavsko, s výjimkou Podněstří, se ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu ve spojení s § 2 bodem 15 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, považuje za bezpečnou zemi původu.
15. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
16. U země zařazené na seznam bezpečných zemí původu se obecně předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky. Odpovědnost na prokázání opaku pak leží na žadateli (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29). Domněnka bezpečnosti dané země je vyvratitelná. A každý žadatel má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, bod 6). Musí pak uvést natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020 30, bod 14).
17. Žalobkyně prvně namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě použití institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Stačí tedy, aby si žalovaný shromáždil podklady svědčící o tom, že daná země splňuje podmínky jejího zařazení, resp. ponechání na seznamu bezpečných zemí původu. A tuto povinnost žalovaný dodržel. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávy Hodnocení Moldavska ve spojení s Informací OAMP.
18. Teprve pokud by žalobkyně vyvrátila domněnku bezpečnosti země jejího původu, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci tvrzení žalobkyně ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný ovšem dospěl ke správnému závěru, že žalobkyně domněnku bezpečnosti nevyvrátila.
19. Důvodem, pro který žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu, byla obava z domácího násilí, tedy z jednání soukromé osoby. Tyto obavy sice mohou být v určitých případech v závislosti na dalších okolnostech relevantní z hlediska udělení azylu nebo doplňkové

ochrany. Musí však být splněna také podmínka, že státní orgány by proti domácímu násilí nemohly nebo nechtěly poskytnout ochranu.

20. Žalobkyně má na jednu stranu pravdu v tom, že žalovaný se otázce dostupnosti ochrany před domácím násilím nevěnuje. Na druhou stranu, v případě bezpečné země původu platí *obecná presumpce dostupnosti vnitřní ochrany*. Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany totiž představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Moldavska za bezpečnou zemi původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje. Je pak na žadateli, aby případně tuto domněnku vyvrátil, minimálně prostřednictvím konkrétních skutkových tvrzení svědčících o tom, že v jeho případě by vnitřní ochrana dostupná nebyla. Žalobkyně ale takové tvrzení neuvedla.
21. V rámci pohovoru tvrdila, že když se v jednom případě v souvislosti s jejím napadením ze strany druhá obrátila na policii, vedlo to k jeho postihu. Lze tedy tvrdit, že státní orgány žalobkyni poskytly ochranu. Poté, co ji druh napadl znovu v roce 2019, se již žalobkyně na policii ani jiný státní orgán z vlastního rozhodnutí neobrátila. Lidsky sice lze pochopit její obavu z následného jednání jejího druhá v případě, že by se na policii obrátila. Pohledem azylového práva ale tato subjektivní neochota žalobkyně není relevantním důvodem, pro který nelze trvat na předchozím pokusu žadatele usilovat o ochranu v zemi původu. Pokud to ovšem žalobkyně nezkusila, ani neuvedla žádný relevantní důvod, pro který by bylo možné předpokládat, že by vnitřní ochrana v jejím případě nebyla dostupná. Žalovaný proto neměl povinnost blíže zkoumat dostupnost ochrany před domácím násilím v Moldavsku.
22. Co se týče poslední námitky, kterou žalobkyně rozporuje závěr žalovaného o účelovosti její žádosti o mezinárodní ochranu, v tomto bodu má žalobkyně pravdu. Krajský soud nerozumí neustálé potřebě žalovaného téměř v každém rozhodnutí, kterým nevyhoví žádosti o mezinárodní ochranu, zdůrazňovat její účelovost a obviňovat žadatele z toho, že se jejím podáním snaží pouze legalizovat pobyt. Ačkoliv žalovaný může mezinárodní ochranu vnímat jako výjimečný institut (kterým ale vůbec není; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, bod 45), slouží primárně k tomu, aby žadateli umožnila legálně setrvat na území státu, který mu ochranu poskytl. *Každá žádost o mezinárodní ochranu ve skutečnosti slouží právě k legalizaci pobytu. Ovšem pouze při splnění zákonných podmínek.* Úkolem žalovaného v řízení o každé jednotlivé žádosti o mezinárodní ochranu je posoudit, zda žadatel tyto podmínky splňuje. Nic víc. Žalobkyně přitom uvedla důvody, které by za jiných okolností mohly mít z pohledu mezinárodní ochrany relevanci. Krajský soud proto považuje za lidsky necitlivé, pokud žalovaný tyto důvody bagatelizuje a žalobkyni osočuje z účelového jednání.
23. I přes důvodnost této námitky však rozhodnutí žalovaného z výše uvedených důvodů ob stojí. Výrok o zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost totiž žalovaný nečinil primárně na tom, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu pozdě. Stojí na tom, že žalobkyně nevyvrátila domněnku bezpečnosti země jejího původu. A v tom má žalovaný pravdu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

24. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 28. února 2022

Martin Kopa, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení: X